

Sygn. akt XXV C 1876/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 września 2016 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXV Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR (del.) Paweł Duda

Protokolant: stażysta Dorota Wesołowska

po rozpoznaniu w dniu 13 września 2016 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa **Skarbu Państwa – Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad**

przeciwko (...) **Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w C. i B. a K. k.s. z siedzibą w P. (Czechy)**

o zapłatę

I. zasądza solidarnie od (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w C. i B. a K. k.s. z siedzibą w P. na rzecz Skarbu Państwa – Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad kwotę 516.605,35 zł (pięćset szesnaście tysięcy sześćset pięć złotych trzydzieści pięć groszy) wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 27 sierpnia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty;

II. zasądza solidarnie od (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w C. i B. a K. k.s. z siedzibą w P. na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 7.200 zł (siedem tysięcy dwieście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

III. nakazuje pobrać solidarnie od (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w C. i B. a K. k.s. z siedzibą w P. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Warszawie kwotę 27.057,44 zł (dwadzieścia siedem tysięcy pięćdziesiąt siedem złotych czterdzieści cztery grosze) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

Sygn. akt XXV C 1876/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 26 września 2016 r.

Pozwem z dnia 24 listopada 2015 r. Skarb Państwa – Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad wniósł o zasądzenie solidarnie od Drogi i M. C. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w C. i B. a K. k.s. z siedzibą w P. (Czechy) kwoty 516.605,35 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 27 sierpnia 2013 r. do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu pozwu powód podał, że w wyniku rozstrzygnięcia postępowania

o udzielenie zamówienia publicznego Skarb Państwa – Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad, jako Zamawiający, zawarł w dniu 18 czerwca 2010 r. z konsorcjum firm (...) S.A., B. a K. s.s. z siedzibą w P. i B. a (...) Sp. z o.o. z siedzibą w C. (obecnie (...) Sp. z o.o.), jako Wykonawcą, Umowę nr (...), której przedmiotem były roboty polegające na „Budowie Autostrady (...) na odcinku granica województwa (...)/ (...) do węzła S. od km 230+817 do km 295+850 – Zadanie II. Odcinek 2 Sekcja 1 od km 245+800 do km 261+00, węzeł S. - węzeł K.”. W dniu 9 października 2012 r. pomiędzy Wykonawcą a podwykonawcą Przedsiębiorstwem (...) Sp. z o.o. w K. (zwanym dalej również (...) Sp. z o.o.)” została zawarta umowa podwykonawcza w zakresie wykonania na przedmiotowej inwestycji robót budowlanych w postaci wykonania warstw konstrukcyjnych jezdni bez oczyszczania i skropienia nawierzchni – podbudowy i warstwy wiążącej z mieszanek mineralno-asfaltowych. Pismem z dnia 11 października 2012 r. Inżynier Kontraktu przesłał do Kierownika Projektu informację o zgłoszeniu i akceptacji podwykonawcy (...) Sp. z o.o. Zamawiający nie zgłosił na piśmie zastrzeżeń ani sprzeciwu

i tym samym w sposób milczący zaakceptował w/w podwykonawcę, stosownie do przepisu art. 647¹ § 2 k.c. i S. 4.4 Warunków Kontraktu. Odbiory robót podwykonawcy przez Wykonawcę odbywały się na bieżąco na podstawie raportów wykonania prac, zaś obmiar robót został potwierdzony przez Inżyniera Rezydenta. Pozwani jednak nie wywiązali się w sposób należyty ze swoich zobowiązań kontraktowych, nakładających na nich obowiązek zapłaty wynagrodzenia podwykonawcom. W związku z brakiem płatności przez Wykonawcę, (...) Sp. z o.o. zwróciła się do Zamawiającego z wnioskiem o zapłatę w ramach solidarnej odpowiedzialności inwestora wynagrodzenia z tytułu prac zrealizowanych na rzecz pozwanych w kwocie łącznej 535.559,65 zł. W dniu 10 lipca 2013 r. Skarb Państwa wypłacił na rzecz (...) Sp. z o.o. kwotę 516.605,35 zł. W dniu 12 sierpnia 2013 r. powód wystawił notę księgową nr (...) obejmującą wypłaconą na rzecz podwykonawcy sumę i wezwał Wykonawcę do jej zapłaty w terminie 7 dni. Do chwili obecnej powyższa kwota nie została uiszczona przez pozwanych. Wobec tego powodowi przysługuje przeciwko pozwany roszczenie regresowe, którego podstawą są art. 376 § 1 k.c. i S. 4.4 (e) Warunków Kontraktu. Pozwani odpowiadają solidarnie za zwrot tej kwoty powodowi, stosownie do przepisu art. 141 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych.

Pozwani (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w C. i B. a K. s.s. z siedzibą w P. w złożonych odpowiedziach na pozew (k. 369-381 i 393-407) wnieśli o oddalenie powództwa w całości.

Obydwaj pozwani podnieśli te same argumenty przeciwko żądaniu pozwu podnosząc, że roszczenie regresowe względem wykonawcy przysługuje inwestorowi wyłącznie w przypadku, gdy wypłacił on środki na rzecz podwykonawcy będąc zobowiązanym do dokonania takiej płatności na podstawie art. 647¹ § 5 k.c. W rozpatrywanej sprawie powód nie wykazał podstawowej przesłanki odpowiedzialności inwestora w postaci skutecznego wyrażenia zgody na podwykonawcę. Powód nie udowodnił bowiem, że Kierownik Projektu posiadał umocowanie do zatwierdzenia podwykonawcy w imieniu powoda, że pismo Inżyniera Kontraktu z dnia 11 października 2012 r. faktycznie zostało doręczone przedstawicielowi powoda umocowanemu do wyrażenia zgody na zawarcie umowy z podwykonawcą i że powód otrzymał dokumentację techniczną dotyczącą robót, jakie miał wykonać podwykonawca. Nawet gdyby uznać, że powód był zobowiązany do dokonania zapłaty na rzecz podwykonawcy na podstawie art. 647¹ § 5 k.c., to nadal nie przysługuje mu roszczenie regresowe względem pozwanych, ponieważ powód nie wykazał, aby na skutek wypłaty środków na rzecz podwykonawcy poniósł szkodę, która stanowi jedną z przesłanek roszczenia regresowego. Powód nie udowodnił też, że dokonał zapłaty wynagrodzenia na rzecz pozwanych w części, w jakiej owo wynagrodzenie dotyczyło robót wykonanych przez podwykonawcę. Niezależnie od tego część ze środków wypłaconych przez powoda podwykonawcy została zapłacona w sposób niezgodny z kontraktem. Mechanizm wypłaty środków na rzecz podwykonawcy został określony w S. 4.4 (e) Warunków Kontraktu. W postanowieniu tym strony kontraktu przewidziały, że wypłata środków podwykonawcy powinna zostać dokonana przez powoda po dostarczeniu przez podwykonawcę faktur zaakceptowanych przez Wykonawcę i dokumentów potwierdzających wykonanie i

odbior zafakturowanych robót. Faktura przedłożona przez podwykonawcę, która stanowiła dla powoda podstawę do wypłaty środków, nie została zaakceptowana przez pozwanych, tzn. przez osoby, w których zakresie obowiązków leżało dokonywanie oceny merytorycznej faktur i rozliczeń z podwykonawcami. Na fakturze podpisała się E. G., która była pracownikiem administracyjnym B. a (...) Sp. z o.o. i nie była umocowana do weryfikacji rozliczeń finansowych. Ponadto powód wypłacił podwykonawcy środki w nadmiernej wysokości. Z regulacji § 5 ust. 12 umowy podwykonawczej wynika, że podwykonawca mógł dochodzić od powoda zapłaty wynagrodzenia w maksymalnej wysokości odpowiadającej wynagrodzeniu, jakie za dane roboty mieli otrzymać od powoda pozwani, zgodnie z kosztorysem ofertowym stanowiącym część kontraktu głównego.

Wynagrodzenie podwykonawcy za roboty objęte fakturą nr (...) przeliczone według stawek z kosztorysu ofertowego pozwanych powinno wynieść 372.008,48 zł, a więc o 144.596,87 zł mniej niż powód wypłacił podwykonawcy.

W pismach procesowych z dnia 25 marca 2016 r. (k. 556-566) i 18 kwietnia 2016 r. (k. 633-644) powód podniósł, że argumentacja pozwanych w żaden sposób nie podważa zasadności i wysokości dochodzonego przez powoda roszczenia regresowego. Pismo Inżyniera Rezydenta z dnia 11 października 2012 r. zostało doręczone Zamawiającemu w dniu 17 października 2012 r., a do pisma została dołączona kopia umowy podwykonawczej. Wcześniej te same dokumenty zostały przekazane Inżynierowi Kontraktu przez Wykonawcę, który zwracał się o akceptację podwykonawcy. Brak zgłoszenia przez Kierownika Projektu sprzeciwu lub zastrzeżeń w terminie wynikającym z art. 647 § 2 zd. 2 k.c. świadczy o milczącej akceptacji podwykonawcy. Kierownik Projektu był uprawniony do samodzielnego podejmowania decyzji dotyczących realizacji inwestycji, za wyjątkiem czynności wyraźnie zastrzeżonych do kompetencji Dyrektora Oddziału (...) lub innych podmiotów. Przekazanie dokumentacji technicznej Zamawiającemu nie było wymagane, gdyż zarówno Wykonawca jak i Zamawiający znajdowali się w posiadaniu takiej dokumentacji, bowiem stanowiła ona integralną część Umowy łączącej Wykonawcę i Zamawiającego, natomiast zapisy umowy podwykonawczej szczegółowo regulowały przedmiot prac zleconych podwykonawcy, odsyłając do konkretnych Specyfikacji (...). Wyrażenie przez inwestora zgody na zawarcie umowy podwykonawczej wpływa jedynie na istnienie odpowiedzialności solidarnej inwestora, pozostaje natomiast obojętna dla odpowiedzialności wykonawcy. Zarzut braku takiej zgody pozostaje zarzutem osobistym przysługującym jedynie inwestorowi, zatem podnoszenie takich zarzutów przez pozwanych w niniejszym postępowaniu jest nieuprawnione. Podstawą roszczenia regresowego Zamawiającego jest art. 376 § 1 k.c. i S. 4.4 (e) Warunków Kontraktu, a nie przepis art. 471 k.c. Nie istniał więc obowiązek wykazania przez powoda szkody jako warunku skuteczności dochodzenia roszczenia regresowego. Wykonawca otrzymał jednak wynagrodzenie od Zamawiającego za zakres prac wykonanych przez (...) Sp. z o.o., a prace zrealizowane przez tę spółkę zostały rozliczone w Przejściowym Świadczeniu Płatności nr 25. Przepis art. 647¹ § 5 k.c. statuujący odpowiedzialność solidarną inwestora i wykonawcy jest przepisem o charakterze bezwzględnie obowiązującym. W konsekwencji postanowienia umowne nie mogą modyfikować przesłanek odpowiedzialności solidarnej Zamawiającego i Wykonawcy za wykonane przez podwykonawcę prace budowlane. Jeżeli zostały spełnione warunki w postaci wyrażenia zgody przez inwestora oraz wykonanie prac przez podwykonawcę, to przesłanki warunkujące powstanie odpowiedzialności solidarnej inwestora zostały spełnione.

W konsekwencji niesłuszne jest stanowisko pozwanych uzależniające powstanie roszczenia regresowego od akceptacji faktur podwykonawcy przez Wykonawcę, zwłaszcza, że strony nie określiły w kontrakcie sposobu akceptacji faktur podwykonawców. Zakres przedmiotowy odpowiedzialności inwestora wyznaczony został zapisami umowy podwykonawczej,

a w konsekwencji powód zobowiązany był do wypłaty wynagrodzenia za roboty budowlane wykonane przez podwykonawcę w wysokości wskazanej w umowie podwykonawczej, tj. po cenach jednostkowych wskazanych w § 3 ust. 2 tej umowy.

W pismach procesowych z 25 kwietnia 2016 r. (k. 702-715) i 24 maja 2016 r. (k. 738-749) pozwani podtrzymali swoje wcześniejsze stanowiska w sprawie. Pozwani wskazali, że powód w dalszym ciągu nie wykazał, aby doszło do wyrażenia przez inwestora zgody na zawarcie umowy podwykonawczej. Bez znaczenia pozostaje fakt akceptacji podwykonawcy przez Inżyniera Rezydenta pismem z dnia 11 października 2012 r., bowiem wyłącznie uprawnionym do wyrażenia zgody na zawarcie przez pozwanych umowy

z podwykonawcami pozostawał Zamawiający. Z aktu mianowania Kierownika Projektu nie sposób ustalić, jaki był zakres jego umocowania do działania w imieniu powoda i czy obejmował on wyrażenie w imieniu powoda zgody na zawieranie przez wykonawcę umów

z podwykonawcami. Przepis art. 647¹ § 2 zd. 2 k.c. uzależnia skuteczność zgody wyrażonej przez inwestora od przedłożenia mu kompletnej dokumentacji technicznej dotyczącej robót mających zostać wykonanych przez danego podwykonawcę. W przypadku nieprzedłożenia inwestorowi dokumentacji technicznej nie sposób uznać, aby udzielił on zgody w sposób określony w tym przepisie. Żaden z przepisów nie wyłącza możliwości powołania się przez dłużnika solidarnego na zarzuty osobiste przysługujące innemu dłużnikowi – w sprawie dotyczącej wzajemnych roszczeń dłużników solidarnych. Takie ograniczenia przewidziane zostały wyłącznie w odniesieniu do obrony dłużnika solidarnego względem wierzyciela. Pozwani podtrzymali również stanowisko, zgodnie z którym wykazanie szkody stanowi jedną z przesłanek roszczenia regresowego powoda względem pozwanych. Przepis art. 647¹ § 5 k.c. dotyczy uregulowań w zakresie powstania solidarnej odpowiedzialności inwestora

i wykonawcy za wynagrodzenie podwykonawcy. Jednak przepis ten nie stoi na przeszkodzie w uregulowaniu przez inwestora i wykonawcę zakresu roszczenia, jakie będzie przysługiwać inwestorowi względem wykonawcy w związku z dokonaniem bezpośredniej płatności na rzecz podwykonawcy. Pozwani wnieśli również, w przypadku nieuwzględnienia przez Sąd wniosku o oddalenie powództwa w całości, o jego oddalenie w zakresie kwoty 144.596,87 zł lub ewentualnie w zakresie kwoty 135.439,60 zł, stanowiącej różnicę pomiędzy wynagrodzeniem wypłaconym podwykonawcy a należnym mu po przeliczeniu według stawek z kosztorysu ofertowego Wykonawcy.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 19 kwietnia 2010 r. (...) S.A. z siedzibą w T., B. a K. k.s.

z siedzibą w P. i B. a (...) Sp. z o.o. z siedzibą w C. zawarli umowę konsorcjum w celu przygotowania i wspólnego złożenia wniosku o dopuszczenie do udziału w przetargu oraz oferty na realizację zamówienia „Budowa Autostrady (...) na odcinku województwa (...) / (...) do węzła S. od km 230+817 do km 295+850 – zadanie II (...) Sekcja 1 od km 245+800 do km 261+000, węzeł S. - węzeł K.”. Liderem uprawnionym do reprezentacji konsorcjum na czas realizacji kontraktu aż do ostatecznego rozliczenia została ustanowiona spółka (...) S.A. (pkt. III ust. 1 umowy). Strony ustaliły, że każda ze stron umowy może samodzielnie zawierać umowy

z podwykonawcami i dostawcami w ramach swojego zakresu robót, co nie wymaga zgody żadnej ze stron (pkt. IV ust. 2) oraz że strony będą ponosić w stosunku do Zamawiającego wspólną, solidarną odpowiedzialność za realizację kontraktu (pkt. I ust. 2). (umowa konsorcjum z dnia 19.04.2010 r. – k. 175-179).

W dniu 18 czerwca 2010 r. Skarb Państwa – Generalny Dyrektor Dróg Krajowych

i Autostrad, jako Zamawiający, i konsorcjum firm w składzie: (...) S.A. (lider), B.

a K. k.s. (partner) i B. a (...) Sp. z o.o. (partner), jako Wykonawca, zawarli na podstawie rozstrzygnięcia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego umowę,

na podstawie której Zamawiający powierzył a Wykonawca zobowiązał się do wykonania robót polegających na „Budowie Autostrady (...) na odcinku granica województwa (...) / (...) do węzła S. od km 230+817 do km 295+850 – Zadanie II. Odcinek 2 Sekcja 1 od km 245+800 do km 261+000, węzeł S.-węzeł K.”, zwaną dalej (...) lub „kontraktem”. Integralną część kontraktu stanowiły: Szczególne Warunki Kontraktu, „Warunki kontraktu na budowę dla robót budowlanych i inżynierskich projektowanych przez zamawiającego” – pierwsze tłumaczenie wydania (...) 1999, Instrukcja dla wykonawców – tom I Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia, Specyfikacje techniczne wykonania i odbioru robót budowlanych, dokumentacja projektowa

i oferta wykonawcy. W wyniku zawarcia przez strony aneksów do Umowy, termin zakończenia robót będących przedmiotem Umowy został przedłużony z powodu wystąpienia okoliczności niezależnych od wykonawcy i ustalony ostatecznie na dzień 22 października 2012 r. (Umowa nr (...) z dnia 18.06.2010 r. – k. 18-20, Aneks nr (...) z 07.03.2011 r.

do Umowy – k. 21-22, Aneks nr (...) z 27.04.2012 r. do Umowy – k. 23-25, Aneks nr (...)

z 17.07.2012 r. do Umowy – k. 26-27, Aneks nr (...) z 03.09.2013 r. do Umowy – k. 28-31, Aneks nr (...) z 26.03.2014 r. do Umowy – k. 57-62).

W S. 1.14 lit. (a) i (b) Warunków Kontraktu [Solidarna odpowiedzialność], w brzmieniu nadanym Szczególnymi Warunkami Kontraktu, postanowiono, że: „Jeżeli Wykonawcę stanowi (według stosownych Praw) konsorcjum lub inne, nie mające osobowości prawnej, ugrupowanie dwóch lub więcej osób, to: (a) osoby te będą uważane za solidarnie odpowiedzialne przed Zamawiającym za wykonanie Kontraktu, (b) osoby te powiadomią Zamawiającego o swoim partnerze wiodącym, który będzie miał pełnomocnictwa do podejmowania decyzji wiążących Wykonawcę i każdą z tych osób”. (Warunki Kontraktu na budowę (...) k. 63-150, Szczególne Warunku Kontraktu – k. 151-174)

W S. 4.4 lit. (e) Szczególnych Warunków Kontraktu, w których zmodyfikowano Warunki Kontraktu na budowę (...), zastrzeżono, że:

„Wykonawca nie później niż 28 dni przed planowanym skierowaniem Podwykonawcy do wykonania (...), przedłoży Zamawiającemu za pośrednictwem Inżyniera projekt umowy z Podwykonawcą. Zamawiający po otrzymaniu opinii Inżyniera podejmie decyzję w sprawie zgody na zawarcie tejże umowy. Jeżeli Zamawiający w terminie 14 dni od przedłożenia mu projektu umowy z Podwykonawcą nie zgłosi na piśmie sprzeciwu lub zastrzeżeń, uważać się będzie, że wyraził zgodę na zawarcie umowy. Po uzyskaniu zgody Zamawiającego na zawarcie umowy z Podwykonawcą lub jeżeli Zamawiający nie zgłosi sprzeciwu lub zastrzeżeń do projektu umowy w powyższym terminie, Wykonawca przed skierowaniem Podwykonawcy do wykonania (...) przedłoży Zamawiającemu zawartą umowę.

W przypadku powierzenia przez Wykonawcę realizacji (...) Podwykonawcy, Wykonawca jest zobowiązany do dokonania we własnym zakresie zapłaty wynagrodzenia należnego Podwykonawcy z zachowaniem terminów płatności określonych w umowie z Podwykonawcą. Jeżeli w terminie określonym w umowie z Podwykonawcą, zatwierdzonym przez Zamawiającego, Wykonawca nie dokona w całości lub w części zapłaty wynagrodzenia Podwykonawcy, a Podwykonawca zwróci się z żądaniem zapłaty tego wynagrodzenia bezpośrednio przez Zamawiającego na podstawie art 647¹ § 5 Kodeksu cywilnego i udokumentuje zasadność takiego żądania fakturą zaakceptowaną przez Wykonawcę i dokumentami potwierdzającymi wykonanie i odbiór fakturowanych robót, Zamawiający zapłaci na rzecz Podwykonawcy kwotę będącą przedmiotem jego żądania. Zapłata Podwykonawcy żądanej kwoty zostanie dokonana w walucie, w jakiej rozliczana jest umowa między Wykonawcą a Podwykonawcą.

Zamawiający po zapłaceniu należności bezpośrednio dla Podwykonawcy według zasady solidarnej odpowiedzialności wynikającej z art 647¹ § 5 k.c., będzie miał prawo potrącić kwotę równą tej należności z wierzytelności Wykonawcy względem Zamawiającego, zgodnie z zapisami S. 2.5 [Roszczenia Zamawiającego].

Umowy z Podwykonawcami, które zawierać będzie Wykonawca działający jako Konsorcjum, zawierane będą w imieniu i na rzecz wszystkich uczestników Konsorcjum”.

Na podstawie Szczególnych Warunków Kontraktu na końcu S. 4.4 dodano zapisy:

„Umowa z Podwykonawcą będzie zawierać następujące postanowienia:

- a) W przypadku zwiększenia wartości umowy powyżej 10% Wykonawca poinformuje o tym Zamawiającego na piśmie.
- b) W przypadku nie zapłacenia przez Wykonawcę wynagrodzenia Podwykonawcy za wykonane przez Podwykonawcę roboty, Zamawiający zapłaci Podwykonawcy żadaną Kwotę wynagrodzenia, jednakże nie wyższą, niż kwota wynikająca z obmiaru robót wykonanych przez Podwykonawcę, zatwierdzonego przez Inżyniera, przy cenach jednostkowych zawartych w kosztorysie ofertowym Wykonawcy stanowiącym część oferty.

c) Prawo Wykonawcy do odstąpienia od umowy będzie oparte na zamkniętym katalogu zdarzeń, które uprawniają go do odstąpienia.

Umowa z Podwykonawcą nie będzie zawierała zapisów:

- a) uzależniających uzyskanie przez Podwykonawcę przejściowego świadectwa płatności od Wykonawcy, od wystawienia przez Inżyniera, Przejściowego Świadectwa Płatności obejmującego zakres robót wykonanych przez Podwykonawcę;
- b) warunkujących Podwykonawcy dokonanie zwrotu kwot Zabezpieczenia przez Wykonawcę, od zwrotu Zabezpieczenia Wykonania na rzecz Wykonawcy przez Zamawiającego.

Wraz z projektem umowy Wykonawca przedłoży odpis Podwykonawcy z Krajowego Rejestru Sądowego lub inny dokument, właściwy dla danej formy organizacyjnej Podwykonawcy wskazujący na uprawnienia osób wymienionych w umowie do reprezentowania stron Umowy.”

Zgodnie z S. 2.5 Warunków Kontraktu na budowę (...), „Jeżeli Zamawiający uważa się za uprawnionego do jakiegokolwiek płatności według jakiegokolwiek Klauzuli niniejszych Warunków lub z innego tytułu w związku z Kontraktem, to Zamawiający lub Inżynier da Wykonawcy powiadomienie z odnośnymi szczegółowymi informacjami. (...).

Powiadomienie będzie dane tak szybko, jak jest to praktycznie możliwe po tym, jak Zamawiający dowie się o wydarzeniu lub okoliczności dającej powód do roszczenia.

Te szczegółowe informacje będą wymieniały Klauzulę lub inną podstawę roszczenia, i będą zawierały uzasadnienie kwoty i/lub przedłużenia, do którego Zamawiający uważa się za uprawnionego w związku z Kontraktem. Inżynier będzie wtedy postępował zgodnie z S. 3.5 [Określenia], aby uzgodnić lub określić (i) kwotę (jeśli jest), którą Zamawiający ma prawo otrzymać od Wykonawcy.

Kwota ta może być wprowadzona jako potrącenie do Ceny Kontraktowej i Świadectw Płatności. Zamawiający będzie uprawniony do skompensowania lub dokonania potrącenia z jakiegokolwiek kwoty poświadczonej w jakimś Świadectwie Płatności, lub do wystąpienia w inny sposób z roszczeniami w stosunku do Wykonawcy, jedynie zgodnie z niniejszą S..” (Warunki Kontraktu na budowę (...) k. 63-150, Szczególne Warunku Kontraktu – k. 151-174).

Postanowieniem z dnia 13 czerwca 2012 r. Sąd Rejonowy w Tarnowie ogłosił upadłość (...) S.A. obejmującą likwidację majątku dłużnika. (postanowienie Sądu Rejonowego w Tarnowie z dnia 13.06.2012 r. sygn. akt V GUp 2/12 – k. 186).

Postanowieniem z dnia 9 lipca 2012 r. sędzia komisarz zezwolił Syndykowi Masy Upadłości (...) S.A. na odstąpienie od umów wzajemnych m.in. od Umowy nr (...) z dnia 18 czerwca 2010 r. (postanowienie Sądu Rejonowego w Tarnowie z dnia 09.07.2012 r. sygn. akt V GUp 2/12 – k. 187-188).

Pismem z dnia 13 lipca 2012 r. Syndyk Masy Upadłości (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej złożył oświadczenie o odstąpieniu od Umowy nr (...) z dnia 18 czerwca 2010 r. (oświadczenie Syndyka z 13.07.2012 r. o odstąpieniu od umowy – k. 185).

W związku z odstąpieniem przez Syndyka Masy Upadłości (...) S.A. od przedmiotowej Umowy nr (...), B. a K. k.s. i B. a (...) Sp. z o.o. zawarły w dniu 16 lipca 2012 r. umowę konsorcjum celem kontynuowania realizacji zamówienia na budowę przedmiotowego odcinka autostrady (...). W umowie uzgodniono, że liderem konsorcjum na czas realizacji kontraktu, aż do czasu jego ostatecznego rozliczenia, strony ustanawiają spółkę (...) a (...) Sp. z o.o. oraz że lider konsorcjum jest uprawniony i umocowany m.in. do

reprezentowania interesów konsorcjum przed Zamawiającym oraz Inżynierem Kontraktu, składania oświadczeń woli w imieniu konsorcjum, zaciągania zobowiązań i przyjmowania poleceń i instrukcji od Zamawiającego dla i w imieniu każdego spośród partnerów konsorcjum oraz występowania we wszelkich sprawach związanych z wykonaniem inwestycji wobec Zamawiającego i Inżyniera Kontraktu, koordynacji prac związanych z realizacją kontraktu (§ 3 ust. 1-3 umowy). W umowie postanowiono również, że każda ze stron może samodzielnie zawierać umowy z podwykonawcami i dostawcami w ramach swojego zakresu robót, co nie wymaga zgody żadnej ze stron (§ 4 ust. 2) oraz że umowa konsorcjum wchodzi w życie z dniem podpisania oraz ulega rozwiązaniu po zrealizowaniu kontraktu oraz dokonaniu rozliczenia, po wygaśnięciu obowiązków z tytułu gwarancji oraz rękojmi, nie wcześniej niż po zwrocie gwarancji dobrego wykonania przez Zamawiającego. (umowa konsorcjum z 16.07.2012 r. – k. 180-184).

W dniu 9 października 2012 r. B. a (...) Sp. z o.o. zawarła z Przedsiębiorstwem (...) Sp. z o.o. umowę, na podstawie której B. a (...) sp. z o.o. zleciła a Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o.o. zobowiązała się do wykonania na przedmiotowej inwestycji warstw konstrukcyjnych jezdni bez oczyszczenia i skropienia nawierzchni – podbudowy i warstwy wiążącej z mieszanek mineralno-asfaltowych (...) (...) w ilości około 11.000 ton, odcinek km od 259+000 do 260+300 strona lewa wraz z zapewnieniem wszelkich niezbędnych materiałów, maszyn, urządzeń i środków sprzętowo transportowych niezbędnych do wykonania w/w zadania, z zapewnieniem obsługi laboratoryjnej (badania (...), badania nawierzchni, badania cech geometrycznych, badania typu mieszanek mineralno-asfaltowych) (§ 1 umowy). Strony umowy ustaliły, że za kompleksowe wykonanie umowy podwykonawca otrzyma wynagrodzenie w wysokości określonej wstępnie na kwotę 2.937.000 zł netto, a podstawę ustalenia wynagrodzenia stanowi cena jednostkowa netto w wysokości 267 zł za tonę wyprodukowanej, dostarczonej i wbudowanej mieszanki mineralno-asfaltowej. Ostateczna wysokość wynagrodzenia za wykonanie przedmiotu umowy zostanie ustalona przy uwzględnieniu ceny jednostkowej oraz rzeczywistych ilości robót wykonanych zgodnie ze Specyfikacją Techniczną i Dokumentacją Projektową, potwierdzonych przez Inspektora Nadzoru Inwestorskiego i Kierownika Budowy Wykonawcy (§ 3 ust. 1-3 umowy). W umowie postanowiono, że rozliczenie za wykonanie przedmiotu umowy nastąpi na podstawie przedpłaty fakturą zaliczkową VAT wystawioną przez podwykonawcę w wysokości 50% wartości brutto przedmiotu umowy oraz fakturami przejściowymi i fakturą końcową, zgodnie z obmiarem, po odbiorze tych prac przez Nadzór Inwestorski i Kierownictwo (...) (§ 5 ust. 1 umowy) oraz że podstawą do wystawienia faktury przejściowej i końcowej jest protokół odbioru przedmiotu umowy potwierdzony przez Nadzór Inwestorski i Kierownika Budowy Wykonawcy. (§ 5 ust. 2 umowy). Faktury VAT będą płatne w terminie 30 dni od daty wpływu faktury do siedziby lub biura (...), jednak nie wcześniej niż w terminie dokonania płatności przez (...) Oddział w Ł. – zgodnie z zawartą umową cesji wierzytelności (§ 5 ust. 3). W § 5 ust. 12 umowy przewidziano, że w przypadku niezapłacenia Wykonawcą wynagrodzenia podwykonawcy za wykonane przez podwykonawcę roboty, Zamawiający (...) Oddział w Ł.) zapłaci podwykonawcy żadaną kwotę wynagrodzenia, jednakże nie wyższą niż kwota wynikająca z obmiaru robót wykonanych przez podwykonawcę, zatwierdzonego przez Inżyniera Kontraktu, przy cenach jednostkowych zawartych w kosztorysie ofertowym Wykonawcy stanowiącym część oferty. Stosownie do § 5 ust. 13 umowy, jeżeli w terminie określonym w umowie z podwykonawcą, zatwierdzonym przez Zamawiającego, Wykonawca nie dokona w całości lub w części zapłaty wynagrodzenia podwykonawcy, a podwykonawca zwróci się z żądaniem zapłaty tego wynagrodzenia bezpośrednio do Zamawiającego na podstawie art. 647¹ § 5 Kodeksu cywilnego i udokumentuje zasadność takiego żądania fakturą zaakceptowaną przez Wykonawcę i dokumentami potwierdzającymi wykonanie i odbiór fakturowanych robót, Zamawiający zapłaci na rzecz podwykonawcy kwotę będącą przedmiotem jego żądania. Wykonawca zobowiązał się w umowie m.in. do dokonywania odbiorów poszczególnych elementów, etapów przedmiotu umowy oraz końcowego odbioru przedmiotu umowy, w sposób, na zasadach i w terminach określonych umową, a także zgłoszenia faktu zawarcia umowy z podwykonawcą Zamawiającemu (§ 6 umowy). Integralną część umowy podwykonawczej stanowiły m.in. Specyfikacje (...) oraz Szczególne

i Ogólne Warunki Kontraktu. (§ 13 umowy). (umowa nr (...) z dnia 09.10.2012 r. – k. 218-228).

Na etapie zatwierdzania podwykonawców przez Zamawiającego umowy z podwykonawcami analizowane były najpierw przez personel Inżyniera Kontraktu (Inżyniera Rezydenta), do którego Wykonawca przesyłał wnioski o zatwierdzenie podwykonawców. Następnie Inżynier Kontraktu przesyłał do Kierownika Projektu opinię o podwykonawcy. Kierownik Projektu rekomendował podwykonawcę do zatwierdzenia Dyrekcji Oddziału (...), która podejmowała w tym zakresie decyzję. O fakcie zatwierdzenia danego podwykonawcy Kierownik Projektu informował Inżyniera Kontraktu i podwykonawcę. Brak informacji zwrotnej w ciągu 14 dni od przekazania dokumentów dotyczących danego podwykonawcy uznawany był jako milcząca zgoda na zawarcie umowy z podwykonawcą. (zeznania świadków na rozprawie z dnia 13 września 2016 r.: P. B. – k. 795v.-796, A. S. – k. 796-796v., M. Ł. – k. 797v.).

Wykonawca pismem z dnia 10 października 2012 r. skierowanym do Inżyniera Kontraktu zwrócił się z prośbą o akceptację podwykonawcy Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. w zakresie warstw konstrukcyjnych jezdni bez oczyszczenia i skropienia nawierzchni – podbudowy i warstwy wiążącej. Wraz z pismem Wykonawca przedstawił kopię umowy z podwykonawcą i dokumenty dotyczące podwykonawcy. (pismo Wykonawcy z 10.10.2012 r. wraz z załącznikami – k. 573-595).

Inżynier Kontraktu w piśmie z 11 października 2012 r. skierowanym do Kierownika Projektu (P. B.) poinformował, że akceptuje podwykonawcę Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o.o. i prosi Kierownika Projektu o zatwierdzenie. Do pisma dołączono umowę podwykonawczą i dokumenty dotyczące podwykonawcy. Dokumenty te wpłynęły do biura Kierownika Projektu w dniu 12 października 2012 r. Zamawiający nie zgłosił Wykonawcy ani podwykonawcy sprzeciwu bądź zastrzeżeń co do zawarcia umowy z w/w podwykonawcą. (pismo Inżyniera Kontraktu z 11.10.2012 r. – k. 233, pismo Wykonawcy

z 10.10.2012 r. – k. 573, zeznania świadków na rozprawie z dnia 13 września 2016 r.: P. B. – k. 795v.-796, W. K. – k. 795-795v., A. S. – k. 796-796v.).

Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o.o. realizowała na przedmiotowej inwestycji na podstawie powyższej umowy podwykonawczej roboty w zakresie wykonania dolnych warstw konstrukcyjnych jezdni – podbudowy i warstwy wiążącej z mas bitumicznych. Rozliczenie robót podwykonawcy polegało na tym, że sporządzany był protokół odbioru wykonanych robót podpisany przez przedstawiciela Wykonawcy (kierownika robót) i przedstawiciela podwykonawcy i na jego podstawie podwykonawca wystawiał Wykonawcy fakturę. Wykonawca nie kwestionował nigdy ilości i jakości robót wykonanych przez (...) Sp. z o.o. Żadna z wystawionych przez podwykonawcę faktur nie została zwrócona podwykonawcy przez Wykonawcę. (zeznania świadków na rozprawie z dnia 13 września 2016 r.: W. K. – k. 795-795v., J. K. – k. 795, T. L. – k. 797).

(...) Sp. z o.o. w oparciu o zlecenie nr (...) z 3 sierpnia 2012 r.

na świadczenie usługi sprzętem budowlanym – zestawem do układania poboczy wystawiła Wykonawcy w dniu 24 października 2012 r. fakturę VAT nr (...) na kwotę 18.954,30 zł brutto z terminem płatności do 6 listopada 2012 r. Faktura ta została doręczona Wykonawcy i została podpisana przez E. G.. (w/w faktura – k. 257, zlecenie nr (...) – k. 261).

W dniu 24 października 2012 r. przedstawiciel Wykonawcy (kierownik robót)

i przedstawiciel podwykonawcy sporządzili protokół odbioru wykonanych robót w zakresie wykonania warstw podbudowy i warstwy wiążącej z (...) w ilości 1.537,05 M i wartości 420.004,35 zł netto. Do protokołu dołączono wykaz wykonanych robót, badanie składu

i gęstości, badanie zagęszczenia warstwy, pomiary cech geometrycznych nawierzchni, kwity wagowe oraz CE. (Protokół odbioru wykonanych robót z 24.10.2012 r. – k. 254)

W dniu 25 października 2012 r. (...) Sp. z o.o. wystawiła B. a K. (...)

Sp. z o.o. za wykonanie robót objętych w/w protokołem odbioru (za wykonanie warstw podbudowy i warstwy wiążącej z (...) (...) fakturę VAT

nr (...) na kwotę 420.004,35 zł netto, tj. 516.605,35 zł brutto. Faktura ta została doręczona Wykonawcy 26 października 2012 r. i podpisana przez E. G..
(w/w faktura VAT – k. 256).

E. G. była asystentką Dyrektora Kontraktu z ramienia (...) (J. K.). Była uprawniona do przyjmowania faktur. Nie była uprawniona do rozliczania podwykonawców ani do podpisywania dokumentów rozliczeniowych. (zeznania świadka J. K. na rozprawie z dnia 13 września 2016 r. – k. 794v.-795).

Wobec braku zapłaty należności z w/w faktur przez Wykonawcę (...) Sp. z o.o. pismem z dnia 18 lutego 2013 r. zwróciła się do Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad o zapłatę kwot 516.605,35 zł i 18.954,30 zł w ramach odpowiedzialności solidarnej inwestora z art. 647¹ k.c. (pismo podwykonawcy z 27.02.2013 r. – k. 255).

Wypłaty należności podwykonawców poprzedzane były procesem weryfikacji przez (...) wniosków podwykonawców o płatność solidarną. W tym celu (...) sprawdzała najpierw, czy dokumenty dotyczące danego podwykonawcy wpłynęły do Inżyniera Kontraktu lub zespołu Kierownika Projektu. Jeżeli takie dokumenty znajdowały się w posiadaniu Inżyniera Kontraktu lub Kierownika Projektu i podwykonawca wykonywał roboty na inwestycji, to nawet jeśli nie był formalnie zatwierdzony, był traktowany jako podwykonawca zatwierdzony w sposób milczący lub dorozumiany. Następnie Zamawiający sprawdzał, czy Tabela (...) Rozliczeniowych z kontraktu głównego odpowiada kwotom żądanym podwykonawcą. Zdarzało się, że Zamawiający dokonywał przeliczenia wartości robót podwykonawcy według stawek z kontraktu głównego i zmniejszenia płatności dla podwykonawcy. Po pozytywnej weryfikacji, Kierownik Projektu przygotowywał wniosek o płatność i kierował go do Dyrektora Oddziału. Po akceptacji Dyrektora Oddziału wniosek

o wypłatę na rzecz podwykonawcy kierowany był do realizacji. (zeznania świadków na rozprawie z dnia 13 września 2016 r.: P. B. – k. 795v.-796, A. S. – k. 796-796v.).

Pismem z dnia 20 czerwca 2013 r. Kierownik Projektu zwrócił się do Wydziału Księgowo - (...) o wypłacenie ze środków Krajowego Funduszu Drogowego kwoty 516.605,35 zł brutto wynikającej z faktury nr (...) zatwierdzonemu podwykonawcy Przedsiębiorstwu (...) Sp. z o.o. tytułem solidarnej odpowiedzialności inwestora. (...) wypłaciła podwykonawcy kwotę 516.605,35 zł w dniu 10 lipca 2013 r. (pismo Kierownika Projektu z 20.06.2013 r. – k. 262, potwierdzenie realizacji wniosku o wypłatę ze środków (...) – k. 263).

W dniu 12 sierpnia 2013 r. Zamawiający wystawił B. a K. k.s. notę księgową nr (...) obejmującą wypłacone należności podwykonawców, w tym kwotę 516.605,35 zł z tytułu zapłaty za fakturę nr (...). W nocy tej Zamawiający wezwał Wykonawcę do zapłaty kwoty łącznej 2.706.108,79 zł z tytułu płatności na rzecz podwykonawców w terminie 7 dni od daty doręczenia noty. Notę doręczono spółce (...) a K.(...) w dniu 19 sierpnia 2013 r. (nota księgową nr (...) – k. 264, zwrotne potwierdzenie odbioru – k. 265).

Pismem z dnia 6 lutego 2014 r. Zamawiający w oparciu o S. 2.5 i 4.4 Warunków Kontraktu złożył do Wykonawcy roszczenie związane z brakiem płatności na rzecz podwykonawców za prace wykonane na przedmiotowym kontrakcie. Zamawiający wskazał, że na podstawie art. 647¹ k.c. dokonał płatności na rzecz podwykonawców w łącznej wysokości 36.811.507,16 zł brutto, w tym należności (...) Sp. z o.o. w wysokości 516.605,35 zł. Jednocześnie poinformował Wykonawcę, że zgodnie z S. 4.4 potrąci kwotę równą zapłaconej należności z wierzytelności Wykonawcy względem Zamawiającego. (pismo (...) z 06.02.2014 r. wraz załącznikiem nr 1 – k. 267-269, zwrotne potwierdzenie odbioru – k. 270-271).

Jednocześnie Zamawiający pismem z dnia 6 lutego 2014 r. wystąpił do Inżyniera Kontraktu o dokonanie określenia zgodnie z S. 3.5 Warunków Kontraktu z tytułu wniosków podwykonawców o płatność solidarną. Inżynier Kontraktu pismem z dnia 7 lutego 2014 r. poinformował Wykonawcę, że Zamawiający jest uprawniony do potrącenia

z wierzytelności Wykonawcy kwoty 36.811.507, 16 zł brutto z tytułu płatności jakich dokonał na rzecz podwykonawców. (pismo (...)) z 06.02.2014 r. – k. 272, pismo Inżyniera Kontraktu z 07.02.2014 r. wraz z załącznikiem – k. 274-276).

Pismem z dnia 19 lutego 2014 r. Zamawiający poinformował Wykonawcę, że należności dotyczące wypłat z tytułu solidarnej odpowiedzialności na podstawie art. 647¹ § 5 k.c. wynoszą na dzień 31 grudnia 2013 r. 27.379.929,83 zł. Na powyższą kwotę składała się również należność wynikająca z noty księgowej o nr (...). Pismo jednocześnie stanowiło wezwanie do zapłaty powyższej kwoty w terminie 7 dni od otrzymania pisma. Pismo zostało doręczone spółce (...) a K. Polska 21 lutego 2014 r. (pismo (...)) z 19.02.2014 r. – k. 277-279, zwrotne potwierdzenie odbioru – k. 280-281).

Pismem z dnia 28 marca 2014 r. Zamawiający poinformował Wykonawcę o kolejnych płatnościach dokonanych na rzecz podwykonawców, które powiększyły kwotę zadłużenia Wykonawcy względem Zamawiającego do kwoty 27.997.235,92 zł. Powyższe pismo stanowiło jednocześnie wezwanie do zapłaty powyższej kwoty. Wezwanie doręczono B. a (...) Sp. z o.o. 2 kwietnia 2014 r. (pismo (...)) z 28.03.2014 r. – k. 282, zwrotne potwierdzenie odbioru – k. 283-284).

Zamawiający w dniu 16 maja 2014 r. złożył Wykonawcy oświadczenie o kompensacie wzajemnych wierzytelności Zamawiającego z tytułu wypłat na rzecz podwykonawców objętych notami księgowymi na kwotę łączną 28.000.636,51 zł z wierzytelnościami Wykonawcy z faktur na kwotę 5.133.877,48 zł, na mocy którego wzajemne wierzytelności umorzyły się do wysokości wierzytelności niższej. W oświadczeniu wymieniono również notę księgową nr (...) – na 11 pozycji, a wartość poprzedzających ją not księgowych przekraczała kwotę należności wzajemnych Wykonawcy objętych potrąceniem. Oświadczenie o kompensacie zostało doręczone B. a (...) Sp. z o.o. w dniu 6 czerwca 2014 r. (oświadczenie o kompensacie z 16.05.2014 r. – k. 285, zwrotne potwierdzenie odbioru – k. 286-287).

Roboty z zakresu wykonania warstw konstrukcyjnych jezdni – podbudowy i warstwy wiążącej zostały rozliczone pomiędzy generalnym Wykonawcą a Zamawiającym w Przejściowym Świadczeniu Płatności nr 25 z dnia 29 listopada 2012 r. i zapłacone Wykonawcy przez Zamawiającego w dniach 5 i 10 grudnia 2012 r. ((...) nr 25 – k. 597-607, faktura Wykonawcy z 29.11.2012 r. nr (...) – k. 609, potwierdzenia realizacji wniosków o wypłatę ze środków (...) - k. 616, 618, 620).

B. a (...) Sp. z o.o. zmieniła nazwę na (...) Sp. z o.o. (odpis pełny z rejestru przedsiębiorców KRS nr (...) – k. 360-366).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych wyżej dowodów.

Sąd dał wiarę obiektywnym dowodom z wymienionych dokumentów, jako że nie budziły one wątpliwości, co do ich autentyczności i nie były kwestionowane przez żadną ze stron.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania wszystkich przesłuchanych w niniejszej sprawie świadków: W. K., P. B., A. S., T. L. i J. K.. Świadkowie ci potwierdzili fakty dotyczące wykonywania przez (...) Sp. z o.o. na przedmiotowej inwestycji robót w zakresie warstw konstrukcyjnych jezdni na podstawie umowy zawartej z pozwanymi, braku zastrzeżeń pozwanych co do jakości i ilości robót wykonanych przez tę spółkę, procedur zatwierdzania podwykonawców i weryfikacji wniosków podwykonawców o zapłatę wynagrodzenia w ramach odpowiedzialności solidarnej przez Zamawiającego oraz wypłaty przez powoda należności (...) Sp. z o.o. za wykonane na przedmiotowej inwestycji roboty. Zeznania świadków korespondowały wzajemnie ze sobą i z dowodami z dokumentów, składając się wraz nimi na spójną i logiczną całość obrazującą opisany wyżej stan faktyczny, a zatem były wiarygodne.

Sąd zważył, co następuje:

Oceniając roszczenia dochodzone pozwem należy w pierwszym rzędzie wskazać, że zgodnie z art. 647¹ § 5 k.c. zawierający umowę z podwykonawcą oraz inwestor

i wykonawca ponoszą solidarną odpowiedzialność za zapłatę wynagrodzenia za roboty budowlane wykonane przez podwykonawcę. Analiza przepisu art. 647¹ § 2-5 k.c. prowadzi do wniosku, że do powstania odpowiedzialności solidarnej inwestora i generalnego wykonawcy wobec podwykonawcy potrzebne jest spełnienie dwóch warunków: 1) zawarcie przez wykonawcę z podwykonawcą umowy, której przedmiotem jest wykonanie robót budowlanych, przy czym wymagana jest forma pisemna umowy pod rygorem nieważności (art. 647¹ § 4 k.c.), 2) wyrażenie przez inwestora zgody na zawarcie tej umowy (art. 647¹ § 4 k.c.). Umowa z podwykonawcą spełnia warunki umowy podwykonawczej w rozumieniu art. 647¹ § 2 k.c., jeżeli prace zrealizowane przez podwykonawcę prowadzić będą do wykonania danego obiektu, stanowiąc część składową finalnego rezultatu, to jest gdy rezultat świadczenia podwykonawcy stał się składnikiem świadczenia wykonawcy wobec inwestora

w ramach umowy o roboty budowlane, przy czym w sensie prawnym umowa taka może zostać zakwalifikowana także jako umowa o dzieło. Okolicznością usprawiedliwiającą nałożenie na podstawie art. 647¹ § 5 k.c. na inwestora obowiązku zapłaty wynagrodzenia podwykonawcy jest zrealizowanie części świadczenia wykonawcy na rzecz inwestora kosztem podwykonawcy. (por. orz. SN z 17.10.2008 r., I CSK 106/08, Biul. SN 2009/3/9, Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 25.04.2014 r., I ACa 244/14, LEX nr 1563514, Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 03.07.2014 r., I ACa 242/14, LEX nr 1509109).

Zgoda inwestora na zawarcie przez wykonawcę umowy o roboty budowlane

z podwykonawcą może być wyrażona w sposób bierny (pasywny) oraz czynny (aktywny). Wyrażenie zgody w sposób bierny objawia się brakiem zgłoszenia na piśmie sprzeciwu lub zastrzeżeń w terminie 14 dni od przedstawienia mu przez wykonawcę umowy

z podwykonawcą lub jej projektu, wraz z częścią dokumentacji dotyczącej wykonania robót określonych w umowie lub projekcie (art. 647¹ § 2 k.c.). Wyrażenie zgody w sposób czynny może nastąpić w sposób wyraźny pisemnie lub ustnie albo poprzez inne zachowanie inwestora, które w sposób dostateczny ujawnia jego wolę (art. 60 k.c.), w tym poprzez czynności faktyczne (w sposób dorozumiany), np. przez tolerowanie podwykonawcy na placu budowy, dokonywanie wpisów w jego dzienniku budowy, odbieranie od niego robót oraz dokonywanie podobnych czynności. Przepis art. 647¹ § 5 k.c. nie wiąże ponoszenia przez inwestora solidarnej z wykonawcą odpowiedzialności wobec podwykonawcy z uprzednim przedstawieniem inwestorowi przez wykonawcę umowy z podwykonawcą, ale wiąże tę odpowiedzialność z faktem wykonywania robót budowlanych przez podwykonawcę. Ustawodawca zakłada, że jeżeli inwestor wyraża zgodę w sposób czynny,

to wie co robi i nie jest już potrzebny żaden mechanizm obronny. Czas wyrażenia zgody przez inwestora jest obojętny, ponieważ art. 647¹ § 2 k.c. nie formułuje żadnych temporalnych ograniczeń w tym zakresie. Przy zgodzie czynnej brak jest zatem podstaw do uzależniania jej wyrażenia od przedstawienia inwestorowi umowy oraz od tego, aby zgoda ta musiała być wyrażona uprzednio, tj. przed wykonaniem umowy przez podwykonawcę. Zgoda inwestora może mieć zatem charakter następczy, a więc może być wyrażona także post factum, w tym także już po wykonaniu całości umowy przez podwykonawcę. (vide orz. SN z 04.02.2011 r., III CSK 152/10, LEX nr 1102865, z 27.06.2012 r., III CSK 298/12, LEX nr 1365675 i z 18.06.2015 r., III CSK 370/14, LEX nr 1745820).

Przenosząc powyższe założenia na grunt niniejszej sprawy należy w pierwszym rzędzie wskazać, że umowa zawarta w dniu 9 października 2012 r. pomiędzy B. a K.

Sp. z o.o. a Przedsiębiorstwem (...) Sp. z o.o. spełniała warunki umowy podwykonawczej w opisanym wyżej znaczeniu. Przedmiotem tej umowy było wykonanie przez spółkę (...) warstw konstrukcyjnych jezdni budowanej drogi (podbudowy i warstwy wiążącej). To świadczenie podwykonawcy przybierało zatem materialny efekt składający się na budowę odcinka autostrady objętego kontraktem a w konsekwencji składało się na rezultat świadczenia Wykonawcy wobec inwestora w ramach kontraktu głównego, stając się częścią realizowanej inwestycji drogowej.

Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o.o. została też zaakceptowana przez powoda (inwestora) jako podwykonawca na przedmiotowej inwestycji. W ocenie Sądu akceptacja taka dokonała się w trybie określonym w art. 647¹ § 2 k.c., przez

tw. przemilczenie. Z materiału dowodowego sprawy wynika, że umowa podwykonawcza zawarta przez Wykonawcę z w/w podwykonawcą została przekazana Zamawiającemu (Kierownikowi Projektu) przez Inżyniera Kontraktu w dniu 12 października 2012 r. Zamawiający nie zgłosił Wykonawcy ani podwykonawcy w terminie 14 dni sprzeciwu bądź zastrzeżeń co do zawarcia tej umowy, zatem przyjąć należało, że w dniu 29 października 2012 r. nastąpił skutek w postaci wyrażenia przez powoda zgody na zawarcie wskazanej umowy podwykonawczej. Nie miał znaczenia dla oceny powyższej kwestii fakt, czy w ramach wewnętrznej organizacji powoda Kierownik Projektu uprawniony był do podejmowania samodzielnych decyzji

w przedmiocie zatwierdzenia podwykonawców. Istotne jest, że umowa podwykonawcza wraz z wnioskiem o zatwierdzenie podwykonawcy została przekazana powodowi. Jeśli Kierownik Projektu nie byłby umocowany do podjęcia decyzji w przedmiocie tego wniosku, to powinien przekazać dokumenty właściwej osobie. Kwestie podziału czynności i obiegu dokumentów ramach wewnętrznej struktury pozwanego pozostawały obojętne w kontekście reguły z art. 647¹ § 2 k.c. Podkreśli trzeba raz jeszcze, że forma wyrażenia zgody na danego podwykonawcę, tj. czy inwestor wyraził ją wyraźnie – na piśmie lub ustnie, czy przez przemilczenie (art. 647¹ § 2 k.c.), czy w sposób dorozumiany, nie miała znaczenia dla odpowiedzialności inwestora względem podwykonawcy. Jak już wskazano, na gruncie art. 647¹ k.c. zgoda inwestora na zawarcie umowy z podwykonawcą może być wyrażona

w dowolnym momencie czasowym (nawet już po wykonaniu umowy podwykonawczej) oraz w dowolnej formie, w tym przez czynności konkludentne, z których wynika akceptacja inwestora dla danego podwykonawcy. W ostateczności za wyrażenie przez powoda zgody na zawarcie przedmiotowej umowy podwykonawczej mógłby być uważany nawet sam fakt uznania roszczenia podwykonawcy o zapłatę wynagrodzenia i dokonanie jego zapłaty przez powoda, w czym przejawia się chyba najbardziej dobitnie (poza akceptacją podwykonawcy

w sposób czynny wprost) zgoda inwestora na wykonanie robót przez podwykonawcę na określonej inwestycji budowlanej. Ponadto, w ocenie Sądu, wykonawca robót budowlanych nie może powoływać się na brak zgody inwestora na zawarcie umowy z podwykonawcą

w celu obrony przed roszczeniem inwestora o zwrot świadczenia wypłaconego podwykonawcy. Zgodnie z art. 375 § 1 k.c. dłużnik solidarny może się bronić zarzutami, które mu przysługują osobiście względem wierzyciela, jak również tymi, które ze względu na sposób powstania lub treść zobowiązania są wspólne wszystkim dłużnikom. Zarzut braku zgody inwestora na zawarcie przez wykonawcę umowy z podwykonawcą jest zarzutem osobistym inwestora. Niepodniesienie tego zarzutu przez inwestora w celu obrony przed roszczeniem podwykonawcy z art. 647¹ § 5 k.c. nie może szkodzić współdłużnikowi solidarnemu, jakim jest wykonawca robót budowlanych (art. 371 k.c.). Wobec tego wykonawca nie może podnosić w ogóle takiego zarzutu w jego relacjach z inwestorem.

Nie mogły odnieść zamierzonego skutku również zarzuty pozwanych podważające wypłatę dokonaną przez powoda na rzecz podwykonawcy z uwagi na brak zatwierdzenia przez Wykonawcę faktury wystawionej przez podwykonawcę. Przepis art. 647¹ § 5 k.c. dla powstania solidarnej z wykonawcą odpowiedzialności inwestora nie wymaga zatwierdzenia przez wykonawcę faktur podwykonawcy, lecz wykonania robót przez podwykonawcę.

W rozpatrywanej sprawie nie ulegało wątpliwości, że roboty budowlane objęte fakturą nr (...) z dnia 25 października 2012 r. zaspokojoną przez powoda zostały wykonane przez (...) Sp. z o.o. Do wniosku o płatność solidarną skierowanego do powoda podwykonawca dołączył potwierdzony przez przedstawiciela generalnego wykonawcy (kierownika robót) protokół odbioru wykonanych robót, który dowodzi wykonania robót objętych fakturą. Fakt wykonania takich robót przez podwykonawcę znalazł również potwierdzenie w zeznaniach świadków w niniejszej sprawie i nie był nigdy kwestionowany przez Wykonawcę (pозwanych). Stworzenie w ramach umowy generalnego wykonawcy

z inwestorem wymogu uzyskiwania przez podwykonawcę zatwierdzenia faktur przez wykonawcę prowadziłyby w wielu wypadkach do niemożliwości uzyskania przez podwykonawcę zapłaty od inwestora. Dlatego cytowane wcześniej zapisy S. 4.4 (e) Warunków Kontraktu i § 5 ust. 12 umowy podwykonawczej nie mogą w żaden sposób wpływać na odpowiedzialność inwestora względem podwykonawcy i być podstawą do odmowy wypłaty wynagrodzenia podwykonawcy przez inwestora, gdyż stałoby to

w sprzeczności z warunkami odpowiedzialności inwestora wynikającymi z przywołanego przepisu. W rezultacie pozwani nie mogą skutecznie podnosić w tym zakresie przeciwko pozwanemu żadnych zarzutów z powołaniem się na takie zapisy łączącego ich kontraktu.

Nie mieli racji pozwani zarzucając powodowi, że zapłacił należności podwykonawcy w nadmiernej wysokości (powyżej stawek jednostkowych z kontraktu głównego),

niezgodnie z postanowieniem zawartym w § 5 ust. 12 umowy podwykonawczej. Przepis art. 647¹ § 5 k.c. ustanawiający solidarną odpowiedzialność inwestora i wykonawcy za zapłatę wynagrodzenia podwykonawcy powoduje, że inwestor odpowiada za zapłatę wynagrodzenia podwykonawcy w taki sam sposób, jak bezpośredni kontrahent podwykonawcy, czyli wykonawca, z którym podwykonawca związany jest umową podwykonawczą. Zgoda inwestora na zawarcie umowy z danym podwykonawcą, która stanowi przesłankę jego solidarnej odpowiedzialności wspólnie z wykonawcą, nie powoduje nawiązania jakichkolwiek więzi obligacyjnych pomiędzy inwestorem a podwykonawcą (inwestor nie staje się stroną umowy o podwykonawstwo), lecz jedynie skutkuje obciążeniem inwestora odpowiedzialnością solidarną za zapłatę wynagrodzenia podwykonawcy. Odpowiedzialność inwestora ma charakter odpowiedzialności gwarancyjnej ex lege za cudzy dług (tak też SN

w orz. z dnia 17.02.2011 r., IV CSK 293/10, Legalis nr 354211). Skoro inwestor odpowiada wobec podwykonawcy nie za własny dług, ale za dług wykonawcy, to granice odpowiedzialności inwestora wyznacza zakres odpowiedzialności wykonawcy jako zobowiązanego kontraktowo do zapłaty wynagrodzenia podwykonawcy za wykonane roboty. Dla wspomnianej odpowiedzialności inwestora nie ma znaczenia, czy określone

z podwykonawcą warunki zapłaty wynagrodzenia są korzystniejsze niż te, które on sam ustalił z wykonawcą. Na tle art. 647¹ § 5 k.c. decyduje wyłącznie umowa podwykonawcza. Przepis ten nie zawiera ograniczenia odpowiedzialności inwestora za zapłatę wynagrodzenia podwykonawcy do wysokości zobowiązania inwestora wobec wykonawcy. Istotą odpowiedzialności gwarancyjnej jest to, że obejmuje ona dług innej osoby a zatem ten dług determinuje zakres odpowiedzialności gwaranta. Nie da się więc skutecznie dowodzić, że wysokość wynagrodzenia ustalonego w umowie z inwestorem stanowi granicę odpowiedzialności inwestora. Nie ulega przy tym wątpliwości, że przepis art. 647¹ ma charakter regulacji bezwzględnie obowiązującej, gdyż zgodnie z § 6 tego przepisu odmiennie postanowienia umów, o których mowa w tym artykule, są nieważne. Oznacza to, że wyłączona jest możliwość wprowadzania postanowieniami umowy odmiennych zasad od wyrażonych w art. 647¹ § 5 k.c., czy to wyłączających odpowiedzialność solidarną inwestora za zapłatę wynagrodzenia podwykonawcy, czy to ją modyfikujących (ograniczających). Wszelkie takie ograniczenia należy uznać za nieważne. (vide K. Z., Odpowiedzialność inwestora z umowy o roboty budowlane, Warszawa 2013, s. 245-246, uzasadnienie orz. SN z 11.01.2008 r., V CSK 179/07, OSNC-ZD 2008/4/100, orz. Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 27.02.2014 r., V ACa 746/13, Portal Orzeczeń Sądu Apelacyjnego w Katowicach, orz. Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 13.08.2013 r., I ACa 286/13, Portal Orzeczeń Sądu Apelacyjnego w Łodzi, orz. Sądu Apelacyjnego w Warszawie

z dnia 19.01.2016 r., VI ACa 1388/15, Portal Orzeczeń Sądu Apelacyjnego w Warszawie).

W analizowanym przypadku ograniczenie poprzez zapisy § 5 ust. 12 umowy podwykonawczej odpowiedzialności inwestora za zapłatę wynagrodzenia podwykonawcy do wysokości należnego wykonawcy od inwestora (do wysokości stawek jednostkowych określonych w Kosztorysie Ofertowym Wykonawcy) nie mogło być zatem uznane za prawnie skuteczne.

W konsekwencji stwierdzić należało, że wypłata przez Skarb Państwa – Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad w ramach odpowiedzialności inwestora przewidzianej w art. 647¹ § 5 k.c. wynagrodzenia podwykonawcy pozwanych – Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. – w kwocie 516.605,35 zł była w pełni prawidłowa. Pozwani nie podważyli skutecznie zasadności dokonania takiej zapłaty w żadnej części. Nieuregulowanie wynagrodzenia podwykonawcy we wskazanej wyżej kwocie przez Wykonawcę stanowiło natomiast naruszenie przez Wykonawcę postanowień kontraktu głównego. S.

4.4 (e) Warunków Kontraktu określała obowiązek Wykonawcy do zapłaty wynagrodzenia podwykonawców stanowiąc, że „w przypadku powierzenia przez Wykonawcę realizacji (...) Podwykonawcy, Wykonawca jest zobowiązany do

dokonania we własnym zakresie zapłaty wynagrodzenia należnego Podwykonawcy z zachowaniem terminów płatności określonych w umowie z Podwykonawcą”.

W świetle art. 647¹ § 5 k.c. w zw. z art. 376 k.c., po spełnieniu świadczenia na rzecz podwykonawcy inwestor, jako współdłużnik solidarny, ma własne roszczenie regresowe wobec współodpowiedzialnego solidarnie wykonawcy. Zapłata wynagrodzenia podwykonawcy przez inwestora na podstawie art. 647¹ § 5 k.c. stanowi zaspokojenie cudzego długu, przez co inwestor nabywa spleconą wierzytelność do wysokości dokonanej zapłaty na mocy art. 518 § 1 pkt. 1 k.c. i wstępuje w prawa zaspokojonego wierzyciela. (tak też SN

w orz. z 17.02.2011 r., IV CSK 293/10, LEX nr 1111016 i Sąd Apelacyjny w Warszawie w orz. z 24.02.2015 r., I ACa 1240/14, LEX nr 1659147). Przepis art. 518 k.c. przewiduje ustawowe wstąpienie osoby trzeciej w prawa zaspokojonego wierzyciela, czyli tzw. subrogację ustawową (cessio legis). Osobą trzecią odpowiedzialną osobiście za cudzy dług jest przede wszystkim poręczyciel, który płacąc ten dług na podstawie art. 518 § 1 pkt 1 k.c. z mocy prawa nabywa wierzytelność przysługującą wierzycielowi od dłużnika głównego. Przez zapłatę cudzego długu, o której mowa w art. 518 § 1 pkt 1 k.c., należy rozumieć również wykonanie własnego zobowiązania, z którego wynika odpowiedzialność za cudzy dług.

(K. Kaczanowski, Glosa do uchwały SN z dnia 16.07.1997 r. III CZP 22/97, LEX nr 31154). Taki charakter ma odpowiedzialność inwestora na podstawie art. 647¹ § 5 k.c. Treść stosunków prawnych nawiązanych w związku z wykonaniem obiektu przewidzianego

w umowie o roboty budowlane rozstrzyga, kto w ostatecznym rozliczeniu winien ponieść ciężar zapłaty wynagrodzenia należnego poszczególnym podmiotom. W zależności od stanu faktycznego danej sprawy należy między innymi uwzględnić przy tym kwoty zapłacone przez inwestora. Dlatego inwestor płacący w ramach art. 647¹ § 5 k.c. wynagrodzenie podwykonawcy, który faktycznie wykonał roboty na danej inwestycji, nabywa na podstawie art. 518 § 1 pkt. 1 k.c. przeciwko wykonawcy wierzytelność o zwrot zapłaconej sumy. Nabyta w ten sposób wierzytelność może być przedstawiona do potrącenia z wierzytelnościami wzajemnymi wykonawcy lub w inny sposób dochodzona przez inwestora od wykonawcy,

o czym rozstrzyga ostatecznie treść stosunku prawnego, którego przedmiotem jest wykonanie określonego obiektu budowlanego. Formuła art. 376 k.c., odwołująca się do „treści istniejącego między współdłużnikami stosunku prawnego”, jest na tyle elastyczna, że pozwala rozstrzygnąć poszczególne przypadki z uwzględnieniem ich specyfiki.

Na gruncie przywołanych wyżej regulacji art. 518 § 1 k.c. w zw. z art. 647¹ § 5 k.c.

i S. 4.4 (e) Warunków Kontraktu stwierdzić należało, że powód, zaspokajając roszczenia podwykonawcy pozwanych o zapłatę wynagrodzenia za wykonane roboty budowlane, wstąpił w prawa zaspokojonego wierzyciela pozwanych. Skoro powód spełnił zobowiązanie za Wykonawcę, pierwotnie zobowiązanego względem Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. zgodnie z postanowieniami umowy podwykonawczej, to był uprawniony do dochodzenia od pozwanych zwrotu zapłaconej należności. Za zwrot powodowi wypłaconej podwykonawcy kwoty 516.605,35 zł obydwaj pozwani – uczestnicy konsorcjum wykonawczego wspólnie ubiegający się o udzielenie zamówienia publicznego i realizujący przedmiotowy kontrakt – odpowiadają przy tym solidarnie, gdyż stosownie do art. 141 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (tekst jedn.: Dz.U.

z 2013 r., poz. 907) i S. 1.14 Warunków Kontraktu za wykonanie wszelkich zobowiązań wynikających z Umowy ponoszą oni solidarną odpowiedzialność.

Niezasadne były przy tym twierdzenia pozwanych, iż prawo do żądania zwrotu świadczenia spełnionego zgodnie z art. 647¹ § 5 k.c. powstaje wtedy tylko, gdy po stronie inwestora zaistnieje szkoda rozumiana jako uszczerbek majątkowy wywołany podwójnym spełnieniem tego samego świadczenia na rzecz podwykonawcy i na rzecz wykonawcy robót budowlanych. Powód nie musiał wykazywać tu szkody, gdyż nie wywodził swojego roszczenia z tytułu odpowiedzialności odszkodowawczej za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania, o której mowa w art. 471 k.c. (choć brak zapłaty należności podwykonawcy stanowił naruszenie obowiązków kontraktowych przez pozwanych). Podstawa roszczenia powoda wynikała z art. 518 § 1 pkt. 1 k.c., ze względu na spełnienie świadczenia w ramach odpowiedzialności gwarancyjnej, za realizację którego (zgodnie

z przepisem art. 647 k.c. i postanowieniami umownymi) byli odpowiedzialni pozwani. Wystarczającą przesłanką domagania się przez powoda zwrotu świadczenia spełnionego za pozwanych była sama zapłata należności podwykonawcy w warunkach art. 647¹ § 5 k.c., bez konieczności wykazywania szkody. W kontrakcie głównym, w którym wskazano na uprawnienie Zamawiającego do dochodzenia należności wypłaconych podwykonawcom poprzez ich potrącenie z wierzytelnościami Wykonawcy względem Zamawiającego (S. 4.4 lit. e Warunków Kontraktu), strony nie zastrzegły obowiązku wykazywania poniesienia szkody przez Zamawiającego. Dlatego dochodząc roszczenia regresowego przeciwko pozwanym powód nie musiał udowadniać przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanych. Tym niemniej nie ulega wątpliwości, że fakt zapłacenia przez powoda wynagrodzenia podwykonawcy, z którym powoda nie łączył żaden stosunek umowny wywołał po stronie powoda szkodę majątkową w wysokości równej dokonanej zapłacie. Powód spełnił bowiem świadczenie pieniężne, do którego nie byłby zobowiązany, gdyby pozwani wywiązali się ze swych zobowiązań wobec podwykonawcy płacąc należne mu wynagrodzenie. Dokonanie przez inwestora zapłaty wynagrodzenia podwykonawcy na podstawie art. 647¹ § 5 k.c. nie jest przy tym powiązane z uiszczeniem wynagrodzenia wykonawcy za ten sam zakres robót na podstawie umowy o roboty budowlane łączącej inwestora z wykonawcą. Zobowiązanie inwestora wobec obu tych podmiotów ma samodzielny charakter, przez co zrealizowanie przez inwestora obowiązku wynikającego

z art. 647¹ § 5 k.c. nie pozbawia wykonawcy prawa do dochodzenia wynagrodzenia od inwestora. Tym niemniej z materiału dowodowego rozpatrywanej sprawy wynikało, że powód faktycznie dokonał podwójnej zapłaty za część robót z zakresu wykonania warstw konstrukcyjnych jezdni, płacąc za nie najpierw Wykonawcy a następnie podwykonawcy.

Z tych wszystkich przyczyn pozwani obowiązani są zapłacić powodowi solidarnie kwotę 516.605,35 zł dochodzoną pozwem. Oprócz wskazanej sumy należności głównej powodowi należą się również odsetki ustawowe z tytułu opóźnienia w jej zapłacie przez pozwanych. Stosownie do art. 481 § 1 i 2 k.c., za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego wierzyciel może żądać odsetek, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik nie ponosi odpowiedzialności,

a jeżeli strony nie oznaczyły z góry stopy odsetek, należą się odsetki ustawowe. Termin zapłaty wskazanej sumy nie był oznaczony przez strony, ani nie wynikał z właściwości zobowiązania, zatem świadczenie to powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu pozwanych do zapłaty (art. 455 k.c.). Powód wezwał skutecznie pozwanych do zapłaty kwoty dochodzonej pozwem poprzez doręczenie noty księgowej nr (...) z dnia 12 sierpnia

2013 r., w którym wyznaczył Wykonawcy termin 7 dni do zapłaty. Nota ta została doręczona B. a (...) Sp. z o.o. (liderowi konsorcjum) w dniu 19 sierpnia 2014 r. Wyznaczony termin do zapłaty upłynął bezskutecznie w dniu 26 sierpnia 2014 r., zatem pozwani znaleźli się w opóźnieniu w zapłacie tejże należności 27 sierpnia 2014 r. Stąd też należało zasądzić od pozwanych odsetki od należności głównej od tej daty. Z uwagi na zmianę brzmienia przepisu art. 481 § 2 k.c. z dniem 1 stycznia 2016 r., wprowadzoną ustawą z dnia 9 października

2015 r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r. poz. 1803), zasądzone odsetki od dnia 1 stycznia 2016 r. należało określić jako „odsetki ustawowe za opóźnienie”.

Mając na uwadze opisane okoliczności Sąd orzekł jak w pkt. I sentencji wyroku na podstawie powołanych przepisów.

Orzekając o kosztach postępowania w pkt. II sentencji wyroku Sąd włożył solidarnie na pozwanych obowiązek zwrotu powodowi kosztów postępowania, kierując się zasadą odpowiedzialności za wynik sporu wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c. oraz regułą z art. 105 § 2 zd. 1 k.p.c., w myśl której na współuczestników sporu odpowiadających solidarnie co do istoty sprawy sąd włoży solidarny obowiązek zwrotu kosztów. Pozwani, jako przegrywający sprawę, obowiązani są zwrócić powodowi koszty zastępstwa procesowego w wysokości 7.200 zł, ustalonej na podstawie § 6 pkt. 7 w zw. z § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn. Dz.U. z 2013 r., poz. 461), które należało zasądzić na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa, stosownie

do art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (tekst jedn.: Dz.U. z 2013 r., poz. 1150).

Nieuiszczone w niniejszej sprawie koszty sądowe w postaci opłaty od pozwu, od uiszczenia której powód był zwolniony (25.831 zł), należności tłumacza za tłumaczenie dokumentów i tłumaczenie zeznań świadka na rozprawie (1.000,90 zł + 130,55 zł + 45,99 zł) oraz należności świadka z tytułu kosztów podróży (49 zł) wyłożonych tymczasowo przez Skarb Państwa, wyniosły łącznie 27.057,44 zł. Ze względu na wynik sprawy Sąd w pkt. III sentencji wyroku nakazał pobrać tę sumę solidarnie od pozwanych na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Warszawie na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r., poz. 623).